

تربیت بدنی برای کودکان با معلولیت متوسط تا شدید

میشل گرنیر
لورن، جی. لیبرمن

ترجمه:

دکتر حسن دانشمندی

استاد دانشگاه گیلان

سروین سالار

دانشجوی دکترای تربیت بدنی سازگارانہ دانشگاه گیلان

سجاد هاشمی میمندی

کارشناسی ارشد تربیت بدنی سازگارانہ دانشگاه گیلان

مرتضی تفاح

دانشجوی دکترای تربیت بدنی سازگارانہ دانشگاه گیلان

میشل می‌خواهد این کتاب را به دیوید، کسی که همیشه حامی و مشوق او بوده است، تقدیم کند. همچنین او می‌خواهد این کتاب را به مادرش، میشلین، اهدا کند، که در سن ۸۷ سالگی هنوز هم به ایستادگی ادامه می‌دهد.

همچنین میشل قصد دارد تا از دکتر لورن، جی. لیبرمن برای مشارکت، انرژی مثبت و ارشادهایش تشکر و قدردانی کند.

لورن می‌خواهد این کتاب را به دکتر مونیکا لیور تقدیم کند. او می‌گوید: مونیکا برای سال‌های طولانی، یک معلم، مرشد و دوست عزیز بوده است و این کتاب بدون او ممکن نبود.

همچنین لورن قصد دارد تا از دکتر میشل گرنیر برای فداکاری، تعهد و اشتیاق و علاقه شدید و بدون تردید او برای همه کودکان تشکر و قدردانی کند. این کتاب بدون تلاش‌ها و بصیرت او غیرممکن بود.

فهرست

۱۱	بخش اول
۱۱	بهترین تمرینات برای مشارکت فعال همه دانش‌آموزان
	فصل ۱
۱۲	شناخت معلولیت‌ها و طرح جامع برای یادگیری
	فصل ۲
۲۱	فرآیندهای همکاری در تربیت بدنی
	فصل ۳
۲۹	رویکردهای سنجش
	فصل ۴
۴۳	شیوه‌های ارتباطی برای افزایش مشارکت
	فصل ۵
۵۴	آموزش خصوصی توسط همسالان
	فصل ۶
۶۴	معلمان کمکی در تربیت بدنی
	فصل ۷
۷۳	درست کردن تجهیزات قابل دسترسی
۸۳	بخش دوم
۸۳	شرکت همه دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی
	فصل ۸
۸۴	مهارت‌های پایه و یکپارچگی حسی
	فصل ۹
۹۳	ورزش معلولین در تربیت بدنی
	فصل ۱۰
۱۰۷	برنامه ریزی تطبیقی در تربیت بدنی

	فصل ۱۱
۱۱۸	انتقال به فرصت‌ها و فعالیت‌های تفریحی خارج از مدرسه
	فصل ۱۲
۱۲۵	ورزش‌های آبی برای دانش‌آموزان بامعلولیت
۱۳۹	بخش سوم
۱۳۹	درس‌های نمونه با استفاده از طرح جامع برای یادگیری
	فصل ۱۳
۱۴۱	ورزش‌های تیمی و بازی‌های هدفمند
	فصل ۱۴
۱۶۳	فعالیت‌های طول عمر و وابسته به سلامتی

پیشگفتار

الی ای. ولف، دانشگاه برون
مری ای. هامز، دانشگاه لوییزول

دانش‌آموزان با معلولیت‌های متوسط تا شدید، اغلب دانش‌آموزانی هستند که بیشتر از بقیه در حاشیه قرار می‌گیرند و کم‌اهمیت شمرده می‌شوند، مورد بی‌احترامی قرار می‌گیرند و در محیط مدرسه، بویژه در کلاس تربیت‌بدنی، حضور کم‌رنجی دارند. ممکن است که این دانش‌آموزان تجربه دور افتادن و جدایی از بقیه هم‌کلاسی‌ها را داشته باشند، زیرا معلمان این دانش‌آموزان اغلب در مورد اینکه چگونه آنها را به طور کامل در کلاس شرکت دهند تردید دارند و همچنین ممکن است سایر دانش‌آموزان در کنار آنها احساس ناراحتی و ترس داشته باشند. به هر حال، دیوارهایی که به خاطر این نوع طرز تفکر ایجاد شده‌اند غیرواقعی هستند و نباید همیشه برپا بمانند و زمانی که یک درک مشترک ایجاد شود، فرو خواهند ریخت. این کتاب روشنگر و بایسته به معلمان کمک خواهد کرد تا دانش‌آموزان با معلولیت‌های متوسط و شدید را به جمع سایر دانش‌آموزان کلاس و مدرسه بیاورند و کاری کنند که آنها بیشتر دیده شوند و مورد توجه قرار گیرند و از فرصت‌های آموزشی بیشتری برخوردار باشند. صفحه‌های این کتاب، یک بحث طولانی‌مدت را در مورد ایجاد و توسعه محیط‌های کلاسی فراگیرتر برای همه دانش‌آموزان در ساعت درس تربیت‌بدنی باز می‌کند. اگر معلمان از دانش و آگاهی بیشتر و ابزار و رویکردهای عملکردی برای آموزش دادن به دانش‌آموزان با معلولیت‌های متوسط و شدید در کلاس تربیت‌بدنی برخوردار باشند، آنگاه می‌توانند به طور فعالانه و آگاهانه انجمن‌های فراگیری را برای دانش‌آموزان با معلولیت و بدون معلولیت در محیط سالن ورزشی، کلاس درس و مدرسه و خارج از آنها ایجاد کنند.

نویسندگان این کتاب، رهبران جهانی در عرصه طراحی و بهبود محیط‌های کلاسی فراگیر برای دانش‌آموزان با معلولیت در ساعت درس تربیت‌بدنی هستند و کار آنها الهام‌بخش تعداد زیادی از دانشجویان و دانش‌پژوهان در سراسر دنیا بوده است. آنها در خط مقدم عملی کردن ایده فراگیر کردن تربیت‌بدنی، فعالیت بدنی و ورزش از طریق پژوهش و آموزش می‌باشند. منشور یونسکو در مورد تربیت‌بدنی، فعالیت بدنی و ورزش و پیمان‌نامه سازمان ملل متحد در مورد حقوق افراد با معلولیت از طریق دانش به اشتراک گذاشته شده در صفحات این کتاب جان گرفته است.

این کتاب برای همه آموزگاران، از جمله معلمان تربیت‌بدنی و معلمان تربیت‌بدنی سازگاران، و نیز والدین و دانشجویانی که در حال آموزش دیدن و تمرین برای تدریس تربیت‌بدنی هستند لازم و ضروری می‌باشد. نویسندگان این کتاب در حال تخریب دیوارهای تبعیض و جهالتی هستند که دانش‌آموزان با معلولیت‌های متوسط تا شدید را در حاشیه نگه داشته است. ممکن است در نگاه نخست چنین به نظر آید که کلمه "ورزش" و اصطلاح "معلولیت‌های متوسط تا شدید" در دو قطب کاملاً مخالف هم قرار دارند. با وجود این، اگر از طریق نزهات کاملاً متفاوت این کتاب به این موضوع که چه کسی در کلاس تربیت‌بدنی شرکت می‌کند نگاه کنیم، درک ما در مورد این موضوع می‌تواند برای همیشه تغییر یابد. برچیدن دیوارهای تبعیض و جدایی منجر به شکل‌گیری و بهبود محیط‌های ورزشی، فعالیت بدنی و تربیت‌بدنی کاملاً فراگیر خواهد شد.

مقدمه

با تصویب قانون ۹۴ - ۱۴۲ (پیمان‌نامه آموزش برای همه کودکان معلول که هم اکنون به عنوان پیمان‌نامه آموزش برای همه افراد با معلولیت خوانده می‌شود) و پیمان‌نامه‌ای که بعد از آن به تصویب رسید، یعنی پیمان‌نامه بهبود آموزش افراد با معلولیت در سال ۲۰۰۴ میلادی در ایالت متحده آمریکا، از مدارس دولتی انتظار می‌رود تا تجارب یکسان، جوابگویی و تعالی را در آموزش دانش‌آموزان با معلولیت فراهم کنند. در حدود ۶/۷ میلیون کودک و نوجوان با معلولیت در مدارس دولتی سراسر ایالت متحده آمریکا وجود دارد و بسیاری از آنها دارای معلولیت‌های شدید می‌باشند. ما تخمین می‌زنیم که درصد این دانش‌آموزان در حدود ۵/۸ درصد جامعه دانش‌آموزان باشد. علی‌رغم نتایج مثبت حاصل از طرح فراگیری، پژوهش‌ها نشان می‌دهند هنگامی که صحبت از آموزش دادن به دانش‌آموزان با معلولیت می‌شود، هنوز هم کار بسیار زیادی برای انجام دادن وجود دارد (هگل و سادرلند، ۲۰۱۵). بسیاری از معلمان احساس می‌کنند که به خوبی آموزش ندیده‌اند و تربیت نشده‌اند و از آمادگی، مهارت و دانش لازم و مورد نیاز برای تهیه یک برنامه آموزشی موثر برخوردار نیستند (بلاک و آبروسنیکووا، ۲۰۰۷؛ هادج، اما، کیسبولت، لامستر و اسلیوان، ۲۰۰۴). در نتیجه، دانش‌آموزان با معلولیت، تجارب مناسب و مفیدی که شامل فرصت‌های اجتماعی و جسمانی متنوعی می‌شود را در کلاس تربیت‌بدنی دریافت نمی‌کنند.

دانش‌آموزان با معلولیت‌های متوسط و شدید اغلب با ویژگی‌هایی از قبیل فقدان در مهارت‌های ارتباطی، رشد و تکامل جسمانی و حرکتی و مهارت‌های خودیاری شناخته می‌شوند. در نتیجه معلمان تربیت‌بدنی در هنگام کار کردن با دانش‌آموزان با معلولیت با چالش‌های زیادی مواجه هستند. یک برنامه آموزشی که تمرکز آن بر رشته‌های ورزشی، اندازه‌های کلاسی بزرگ و فقدان حمایت است نیز می‌تواند سنجش دانش‌آموزان با معلولیت و هدف‌چینی مناسب را برای معلمان مشکل‌سازد (رینداک، جکسون و وایت، ۲۰۱۳).

آنچه بسیاری از آموزگاران از آن باخبر نیستند این است که خدمات تربیت‌بدنی، که در صورت لزوم به شکل ویژه طراحی می‌شود، باید در دسترس هر کودک با معلولیتی قرار گیرد تا این اطمینان حاصل شود که ما دارای یک آموزش دولتی مناسب و رایگان هستیم (پیمان‌نامه آموزش افراد با معلولیت، ۲۰۰۴، الف. ۱۲۱، ۳۰۷). دسترسی به برنامه آموزشی نیز یکی از نیازمندی‌های پیمان‌نامه آموزش افراد با معلولیت است. در این پیمان‌نامه بیان شده است که دانش‌آموزان، با هر شدتی از معلولیت، باید کمک‌هایی را دریافت کنند تا بیشترین بهره را از برنامه آموزشی ببرند (هادج، لیبرمن و موراتا، ۲۰۱۲). همه دانش‌آموزان از این حق برخوردارند تا به یک آموزش مناسب و رایگان که فرصت‌هایی را برای یادگیری در حیطه‌های مختلف، از جمله حیطه‌های تحصیلی، اجتماعی و جسمانی، فراهم می‌کند دسترسی داشته باشند (سیمور، رید و بلوم، ۲۰۰۹). این کتاب، ابزاری که معلمان، معلمان تربیت‌بدنی عادی و سازگاران، والدین، معلمان کمکی و آموزگاران ویژه برای آموزش دادن به دانش‌آموزان با معلولیت در همه محیط‌ها نیاز دارند را در اختیار آنها قرار می‌دهد.

ویراستاران این کتاب، مایکل گرنیر و لورن جی. لیبرمن، از کارشناسان خبره و متخصص در زمینه تربیت‌بدنی عادی و سازگاران درخواست کمک کردند. برخی از آنها افراد شاغل در این رشته‌ها و برخی دیگر اعضای هیئت علمی هستند. هدف از این کار، کسب اطمینان از این موضوع بود که مطالب ارائه شده در این کتاب می‌تواند برای اعضای هیئت علمی و نیز معلمان شاغل و دانشجویانی که قرار است در آینده به شغل معلمی وارد شوند قابل کاربرد باشد. این کتاب به سه بخش تقسیم شده است. در بخش اول، مایکل گرنیر و لورن جی. لیبرمن، فصل اول

کتاب با عنوان "شناخت معلولیت‌ها و طرح جامع برای یادگیری" را با یک توصیف کلی از اینکه داشتن یک معلولیت متوسط تا شدید به چه معنا است و نیز بیان برخی از مشکلات و نگرانی‌هایی که معلمان با آن مواجه هستند شروع می‌کنند. در فصل دوم، با عنوان "فرآیندهای همکاری در تربیت‌بدنی"، مایکل گرنیر و نسی میلر در مورد نیاز موجود برای کارکنان و گروه‌های مشارکتی که می‌توانند با استفاده از یک رویکرد چند رشته‌ای بهترین برنامه آموزشی ممکن را تهیه کنند بحث می‌کنند. در فصل سوم، با عنوان "رویکردهای سنجش"، کتی هوستن - ویلسون و مارتین بلاک به تشریح رویکردهای انگیزشی می‌پردازند که شرایط بهینه را برای سنجش توانایی‌های عملکردی دانش‌آموزان فراهم می‌کنند. در فصل چهارم، با عنوان "شیوه‌های ارتباطی برای افزایش مشارکت"، جاستین ای. هگل، متیو مسکال و جیمز گانتر، شیوه‌های ارتباطی متنوعی را به منظور افزایش سطح مشارکت دانش‌آموزان ارائه می‌دهند. در فصل پنجم، با عنوان "آموزش خصوصی توسط همسالان"، ایجا کلاوینا و لورا جی. لیبرمن، رویکردهایی را به مشارکت می‌گذارند که رابطه مثبت بین دانش‌آموزان بامعلولیت و همکلاسی‌های آنها را افزایش و بهبود می‌بخشد. در فصل ششم، با عنوان "معلمان کمکی در تربیت‌بدنی"، روکو آیلو و لورن جی. لیبرمن، مراحلی را برای استفاده از معلمان کمکی تشریح می‌کنند، افرادی که ما معتقدیم وجود آنها برای داشتن یک آموزش موثر ضروری است. در فصل هفتم، با عنوان "درست کردن تجهیزات قابل دسترسی"، سین هیلی و نسی میلر، چهارچوبی را برای تهیه تجهیزاتی فراهم می‌کنند که دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا در حین کار کردن بر روی مهارت‌های انفرادی خود به برنامه تحصیلی تربیت‌بدنی دسترسی داشته باشند.

در بخش دوم کتاب، مطالبی برای درک و یادگیری مهارت‌های مورد نیاز برای آموزش دادن به دانش‌آموزان بامعلولیت ارائه شده است. در فصل هشتم کتاب، با عنوان "مهارت‌های پایه و یکپارچگی حسی"، توماس ای. موران و براد ام. وینر زمینه تشخیص مهارت‌ها و توسعه مهارت در رابطه با یکپارچگی حسی - حرکتی را از طریق تحلیل عملکردی پایه‌ریزی می‌کنند. در فصل نهم، با عنوان "ورزش معلولین در تربیت‌بدنی"، وزلی جی. ویلسون به توصیف اهمیت ورزش معلولین برای دانش‌آموزان بامعلولیت می‌پردازد. در فصل دهم، با عنوان "برنامه‌ریزی تطبیقی در تربیت‌بدنی"، میشل گرنیر، کترین کلرمنت، و ایلین کوئل، یک برنامه تربیت‌بدنی تطبیقی را توصیف می‌کنند که دانش‌آموزان بامعلولیت و بدون معلولیت را برای شرکت در برنامه ورزش معلولین توانمند می‌سازد. در فصل یازدهم کتاب، با عنوان "انتقال به فرصت‌ها و فعالیت‌های تفریحی خارج از مدرسه"، آموری سامالات - ریورا و روکو آیلو، ایده‌هایی را در مورد چگونگی کسب اطمینان از اینکه جوانان بامعلولیت به درون جامعه انتقال خواهند یافت و همراه با دوستان و اعضای خانواده به صورت فعالانه در فعالیت بدنی شرکت خواهند کرد مطرح می‌کنند. در فصل دوازدهم، با عنوان "ورزش‌های آبی برای دانش‌آموزان بامعلولیت"، پاملا آرنهلد و دیوید جی. لورنزی، یک رویکرد جامع برای آموزش دادن ورزش‌های آبی را توصیف می‌کنند.

در بخش سوم کتاب، از اصول طراحی و برنامه‌ریزی جامع و فراگیر استفاده شده است تا فعالیت‌هایی که می‌توانند در یک محیط آموزشی مورد استفاده قرار گیرند توصیف شوند. این منابع، آموزگاران را قادر می‌سازد تا در حین تضمین خدمات انتقالی و فرصت‌هایی برای مشارکت مداوم در فعالیت بدنی، به حامیانی برای دانش‌آموزان خود تبدیل شوند. لورن و میشل امیدوار هستند که این کتاب باعث ارتباط بین دانش و برنامه‌ریزی و اجرای فرصت‌های آموزشی شود. هدف این کتاب این است که به افراد متخصص و شاغل در زمینه تربیت‌بدنی الهام بخشد تا راه‌های نامحدودی که برای شرکت دادن همه دانش‌آموزان، از جمله دانش‌آموزان بامعلولیت‌های متوسط و شدید، در فعالیت‌های بدنی و ورزشی وجود دارد را در نظر گیرند و مورد توجه قرار دهند. از طریق فرآیند همکاری و حمایت همکلاسی‌ها و معلمان کمکی، دانش‌آموزان بامعلولیت می‌توانند بخشی از انجمن‌های آموزشی را شکل دهند، در حالی که همیشه چنین امکانی برای آنها وجود نداشته است.

قدردانی

میشل و لورن خواستار این هستند که از نویسندگان مستعد این کتاب که وقت خود را برای نوشتن آن تخصیص داده‌اند و در نوشتن آن سهیم بوده‌اند تشکر و قدردانی کنند:

روکو آیلو، پاملا آرنهلد، مارتین بلاک، کترین کلرمونت، ایلین کوئل، جیمز گانتر، جاستین ای. هاگل، سین هیلی، کتی هوستون - ویلسون، آیجا کلاوینا، دیوید جی. لورنزی، متیو مسکال، ننسی میلر، توماس ای. موران، آموری سامالوت - ریورا، برد ام. وینر، و وزلی جی. ویلسون.

علاوه بر این ما می‌خواهیم تا از معلمانی که درس‌ها و بازی‌ها را در این کتاب به اشتراک گذاشتند تشکر و قدردانی کنیم:

تونی بیدر، کن بلاک، ان گریفین، شیلا جی. مارتینز - ریورا، متیو مسکال، ننسی میلر، دبی فیلیپز، جوی رز، برد ام. وینر، و مورگان وسکلیف.

